

STUDIUL PRELIMINAR AL RESTURILOR DE FAUNĂ DESCOPERITE ÎN SĂPĂTURILE DIN 1961 ÎN STAȚIUNEA NEOLITICĂ DE LA CUCUTENI-BĂICENI

În cadrul stațiunii de la Cucuteni au fost executate în 1961 săpături arheologice conduse de M. Petrescu-Dîmbovița. Materialul faunistic descoperit provine din așezări aparținând fazelor A, AB, B₁ și B₂ ale culturii Cucuteni.

Resturile faunistice sînt în cantitate de 1 004, toate fiind fragmente osoase aparținînd mamiferelor. Am reușit să determinăm 877 de resturi care aparțin următoarelor 14 specii :

- Castor fiber* L. (castorul)
- Lepus europaeus* Pall (iepurele)
- Canis familiaris* L. (cîinele)
- Canis lupus* L. (lupul)
- Ursus arctos* L. (ursul)
- Sus scrofa ferus* L. (mistrețul)
- Sus scrofa domesticus* L. (porcul domestic)
- Cervus elephus* L. (cerbul)
- Capreolus capreolus* L. (căpriorul)
- Bos primigenius* Boj. (bourul)
- Bos taurus* L. (boul domestic)
- Ovis aries* L. (oaia)
- Capra hircus* L. (capra)
- Equus caballus* L. (calul)

O parte a materialului osteologic, și anume 184 de fragmente, care provine din zone de contact a mai multor nivele (A, B₁, B₂) și deci este amestecat, nu a fost luat în considerare la stabilirea frecvențelor pe nivele a diferitelor grupe și specii.

Dăm în tabloul alăturat repartitia pe nivele a grupelor și speciilor de mamifere determinate, cît și frecvența lor.

Tabloul

reprezentând repartitia și frecvența grupelor și speciilor determinate în cele 4 nivele din stațiunea de la Cucuteni

Specia sau grupa	Cucuteni A		Cucuteni AB		Cucuteni B ₁		Cucuteni B ₂	
	Frag- mente	%	Frag- mente	%	Frag- mente	%	Frag- mente	%
Boul domestic	92	58,59	167	77,69	61	44,88	96	51,89
Bourul	2	1,27	—	—	1	0,74	2	1,08
Cerbul	21	13,38	16	7,44	13	9,56	23	12,43
Căpriorul	1	0,64	—	—	4	2,79	—	—
Porcul domestic	6	3,82	15	6,98	14	10,29	16	8,66
Mistrețul	11	7,01	9	4,18	10	7,47	15	8,10
Ovicaprinele	20	12,74	5	2,33	22	16,17	21	11,35
Calul	2	1,27	2	0,92	9	6,62	8	4,33
Cîinele	1	0,64	1	0,46	1	0,74	—	—
Iepurele	1	0,64	—	—	—	—	—	—
Lupul	—	—	—	—	1	0,74	1	0,54
Castorul	—	—	—	—	—	—	1	0,54
Ursul	—	—	—	—	—	—	2	1,08
Total fragmente	157		215		136		185	

Se constată că majoritatea resturilor osoase provin de la mamiferele domestice : bovine, ovicaprine, cîine.

Boul domestic prezintă frecvența cea mai înaltă în toate cele 4 nivele culturale. Nu am găsit de loc resturi de coarne, dar fragmentele osoase aparțin unor indivizi (luînd în considerare dimorfismul sexual) de talie mare, deci unor vite de tip „primigenius”.

Pe locul al doilea se plasează porcinele și ovicaprinele. Deși nu pare a exista o orientare precisă spre creșterea importanței uneia sau alteia dintre cele două grupe, de la nivelele cronologic mai vechi spre cele mai noi, se observă totuși o oarecare creștere a numărului ovicaprinelor. Fluctuațiile de la nivel la nivel s-ar putea însă datora și cantității relativ mici a materialului descoperit.

Porcinele sînt reprezentate printr-o rasă primitivă, dar de talie destul de mică, probabil asemănătoare cu tipul „palustris”.

Ovicaprinele sînt de talie mijlocie. Numărul ovinelor este relativ ridicat, găsindu-se și indivizi femele ce poartă coarne.

Cîinele are o frecvență foarte joasă. Puținele sale resturi aparțin lui *Canis familiaris palustris* Rüt.

Un loc cu totul aparte îl ocupă calul, descoperit în toate cele 4 nivele, deoarece nu putem preciza dacă el era de acum domesticit sau nu. Este evident însă faptul că frecvența sa crește mult — am putea spune chiar brusc — în nivelele B₁ și B₂. Viitoare cercetări vor aduce precizări în semnificația acestei creșteri.

Între mamiferele sălbatice frecvența cea mai ridicată o are cerbul, de la această specie provenind un material foarte abundent. Se vede deci clar rolul jucat de cerb în economia triburilor cucuteniene, chiar și în fazele de sfîrșit ale acestei culturi.

Pe locul al doilea se plasează mistrețul, care constituie de asemenea o specie vînată cu predilecție de locuitorii așezării. O importanță mult mai mică o aveau căpriorul și bourul.

Carnivorele și rozătoarele erau probabil vinate sporadic. Menționăm importanța resturilor ursului și ale castorului pentru caracterizarea peisajului geografic.

Pe baza datelor de mai sus se poate constata importanța mare jucată de creșterea animalelor în economia locuitorilor neolitici din toate cele 4 faze ale culturii Cucuteni. Vânătoarea avea un caracter mult mai secundar; nu se observă însă o scădere a importanței ei în fazele mai noi.

Abundența resturilor de cerb, prezența ursului și chiar a mistrețului atestă că în jurul stațiunii de la Cucuteni se găseau în neolitic păduri întinse de foioase. Castorul indică nu numai un landsaft păduros, dar și o rețea hidrografică bogată. Totodată peisajul geografic nu pare a prezenta schimbări prea mari în fazele ultime ale culturii Cucuteni față de fazele timpurii ale aceleiași culturi.

SERGIU HAIMOVICI

ÉTUDE PRÉLIMINAIRE DES RESTES FAUNIQUES DÉCOUVERTS LORS LES FOUILLES DE 1961 DANS LA STATION NÉOLITHIQUE DE CUCUTENI

R É S U M É

Les fouilles exécutées en 1961 dans la station archéologique de Cucuteni, ont mis au jour des restes fauniques provenant des phases A, AB, B₁, B₂ de la culture de Cucuteni. Nous avons déterminé 877 fragments appartenant à 14 espèces de Mammifères (voir la liste ci-dessus).

Pour les restes provenus des niveaux archéologiques appartenant avec précision à chacune des quatre phases on a calculé aussi les fréquences (voir le tableau avec les fréquences).

On constate l'importance jouée par l'élevage dans la vie économique des porteurs de cette civilisation. La chasse, bien qu'occupation secondaire, ne diminue pas aux phases plus récentes de la culture. Quant au paysage géographique, on peut dire que la station était entourée de grandes forêts, riches en cours d'eau.